

OBSAH

Roždestvo Presvjatoj Bohorodicy	3
Svätí Konštantín a Metod	4
Životy svätých	5
Otázky a odpovede	7
Počítačové hry a internet - bud'te ostražití	8
O pokání v modlitbe	10
Drahý brat	11
Detská stránka	13
Cisárovná	18
O úcte pre matku	19
Recepty	20
Letný tábor vo Francúzsku	21
Zo života skupín	23

„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.

Mt 25,40

Emil Hošák, Humenné 20 €

Spasi Vás Hospodi!

Informácia o zmene účtu!

**Nový účet Istiny:
4008409298/7500.**

Obálka: detský letný tábor v Štôle
detský letný tábor v Liptovskej Porúbke

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XIV./2009*

redaktori: *Darina Oleárová, Alexander Haluška, Michal Sivík, Zdenko Varga, Patrik Palasiewicz, Zuzana Repková, Marcela Hvižďaková, Zuzana Sadilková*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technickí redaktori: *Miroslav Kosa, Marcela Hvižďaková*
detská stránka: *Andrea Gmotričová, Lubomira Balaščáková*
redaktori pre distribúciu: *Lenka Kimaková, Luboš Omaska*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: istina@post.sk
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopreosvietenosti Jána, arcibiskupa prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.

Ročný príspevok 4,78,- €

*Vaše finančné príspevky
posielajte*

na adresu redakcie:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY*

*Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

Cirkevne schválené.

*Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.*

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

*Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

(6. september nový štýl / 21. september starý štýl)

Ked' sa priblížil čas, aby sa narodil Spasiteľ sveta, v galilejskom meste Nazaret žil potomok kráľa Dávida Joakim so svojou ženou Annou. Obaja boli ľudia zbožní (blahočestiví), dožili sa vysokej staroby. Iba niečo im

chýbalo – deti. Ani v pokročilom veku neprestali prosiť Boha, aby im poslal dieťa. Dali sľub, že keď sa vyplní ich želanie, dajú dieťa do chrámu na službu Bohu.

Boh vypočul modlitbu spravodlivých. Narodila sa im dcéra a nazvali ju Mária. Narodenie Márie prinieslo radosť nie iba rodičom, ale aj všetkým ľuďom, lebo ona bola vybraná Bohom, aby sa stala matkou Spasiteľa sveta.

Z knihy: **Osnovy Pravoslavnoj viry**,
Lvov 2002

pripravil **Alexander**

Ľestou z Veľkej Moravy, ktorá viedla cez Panóniu, boli priateľsky prijatí kniežat'om Kocel'om, v jeho sídle Blatnohrade. Je to pravdepodobne Mosaburg pri dnešnom Zalaváre. Kocel' bol synom kniežat'a Pribinu, ktorého Mojmir I. šesťdesiat rokov pred príchodom svätých bratov vyhnal z Veľkej Moravy, pravdepodobne z Nitrianskeho kniežatstva. Pribina sa primkol k Frankom a stal sa ich vazalom a získal od nich léno v tomto kraji. Blatnohradské kniežatstvo sa cirkevne podriaďovalo soľnohradskému arcibiskupstvu – (so sídlom v Salzburgu, pozn. autora). Knieža Kocel' sa na príklade Moravanov rozhodol prijať družinu svätých bratov a dokonca im rovnako ako Rastislav zveril päťdesiat učeníkov na štúdium duchovných náuk v slovanskej reči. Družina svätých bratov tu pobudla krátky čas a nevtieravo sa venovala výchove týchto žiakov aj samého kniežat'a niekoľko mesiacov. Sám Kocel' si oblúbil slovanské písmo a naučil sa ho. Zároveň pochopil, akú perspektívu mu ponúka cirkevné osamostatnenie sa z nemeckého područia. Kocel' pravdepodobne dúfal, že získa biskupa pre svoje osamostatňujúce sa kniežatstvo z konštantínopolského patriarchátu (Aleš, 1985).

„Rovnako ako Rastislav, aj on si uvedomoval, že franské biskupstvo by také niečo nepripustilo, dokonca malo by dosť moci, aby zabránilo samotnému pápežovi v pokuse zriadenia samostatnej hierarchie v Kocel'ovom

kniežatstve“ (Aleš, 1985, s.33).

Nemcov veľmi hnevalo, že Rastislav vyhnal latinských kňazov z Veľkej Moravy, ale ešte viac ich hnevala „tá krivda, že Moravania prestali dávať daň „pánom sveta“ (Záborský, 2007, s. 9) Jonáš Záborský vo svojej knihe Dejiny kráľovstva Uhorského od čias Žigmundových, ktorú je možné nájsť na internete, hovorí o tom, že „žaloby však ich zneli proti viere nových vierozvestcov a ich slovanskej liturgii. Tamtí boli v ich očiach kacieri na svete, táto ale mrzkosť pred Bohom, ktorý má len tri vyvolené reči, židovskú, grécku a latinskú. Dokladali sa ešte i tým, že i nápis na kríži Christovom bol len v týchto troch posvätných rečach, na znamenie, že všetky ostatné sú len pre domový a uličný obchod. A nebehali, nepísali do Ríma darmo. Na stolci pápežskom sedel vtedy panovitý, odhodlaný muž a veľký protivník Grékov, Mikuláš I. Tento r. 867 vykľal z cirkve carihradského patriarchu, Fótia, a rozhodným týmto krokom utvrdil na veky prepasť medzi cirkvami východnou a západnou. V horlivosti svojej za prednostenstvo stolca rímskeho a rozdráždenosti proti Grékom, povšimnul si i nemeckých žalôb na Kyrilla a Methoda, pohnal ich do Ríma, a kto vie, ako by ich bol prijal, keby nebola smrť v to vkročila. Nedožil sa ich príchodu“ (Záborský, 2007, s.9).

... pokračovanie v budúcom čísle

*Svätá mučenica Ludmila
(deň pamiatky 16. september)*

Pochádzala zo Srbska a bola dcérou srbského kniežaťa. Vydala sa za české knieža Bořivoja. Český národ vtedy ešte nebol pokresťený. Samotný kráľ Bořivoj a jeho manželka boli pohankami. Po svojej svadbe uverili v Isusa Christa a prijali krst v mene Otca, Syna i Svätého Ducha. Mali troch synov a jednu dcéru. Bořivoj zomrel, keď mal tridsaťšesť rokov. Svätá Ludmila svoj život vo vdovstve úplne oddala do Božích rúk, všetok svoj majetok rozdávala chudobným.

Na trón nastúpil jej syn Vratislav, ktorý vládol tridsaťtri rokov a po smrti Vratislava na kráľovský trón v Če-

chách zasadol Vjačeslav (Václav), vnuk sv. Ľudmily.

Vtedy matka sv. Václava, Drahomíra, veľmi znenávidela svoju svokru Ľudmilu a všemožne sa snažila ju zahubiť. Ľudmila sa o tom dozvedela a vzdialila sa do mesta Tetín.

Drahomíra však nahovorila dvoch bojarov a poslala ich na Tetín. Tí so sebou vzali veľa zlých ľudí, podobných im. V noci obkolesili kráľovský dvorec a vlámali sa dnu. Schytili sv. Ľudmilu. Mučenica, keď videla že ju chcú zabiť, prosila ich, aby ju prebodli mečom, aby tak ako ďalší mnohí mučeníci preliala svoju krv za Christa. Bojari ju však udusili vlastným závojom. Tak svätá Ľudmila zomrela 16. septembra ako mučenica za Christa vo veku šesťdesiat jeden rokov. Boh preslávil miesto jej odpočinku mnohými zázrakmi. Nebola pochovaná v chráme, ale pod mestskými hradbami. Každú noc sa nad jej hrobom objavili horiace sviečky. Jeden slepec začal vidieť potom, ako sa dotkol hlíny na hrobe svätej Ľudmily.

O týchto čudných znameniach sa dozvedel knieža Václav a nariadil preniesť telo sv. Ľudmily do Prahy do chrámu sv. Georgija Pobidonosca, kde odpočívajú dodnes. Po otvorení hrobu sa udial ďalší zázrak. Sv. mošči (ostatky), vlasy i oblečenie vôbec neboli porušené (netlinne). Prenesenie ostatkov sa stalo zároveň kanonizáciou sv. mučenice Christovej, Ľudmily.

Sv. Ľudmila bola žena plná plo-

dov dobroty. Štedrá v almužných, neúnavná v bdení, zbožná v modlitbe, dokonala v láske, ochrankyňa duchovenstva, matka sirôt a utešiteľka vdov. Neúnavne navštevovala väzňov a vo všetkých dobrých skutkoch bola dokonala. Sv. mučenica Ludmila sa považuje za ochrankyňu českého a slovenského národa. Je vôbec prvou slovanskou svätou, ktorú uctieujú

všetci pravoslávni Slovania.

Svjatataj mučenice Ludmilo moli Boha o nás!

Podľa knihy Žitija svjatych sv. Dimitrija Rostovského

pripravil Alexander

***Prepodobný Feofan Milostivý
(deň pamiatky 29. september)***

Vmeste Gaza žil bohatý človek Feofan. Bol veľmi milosrdný. Prijímal a staral sa o cudzincov a robil mnoho iných dobrých skutkov. Po nejakom čase však rozdal všetok svoj majetok a stal sa chudobným. No Feofan nežialil. Vzlykal iba kvôli svojim hriechom. Boh naňho dopustil ťažkú chorobu. Ruky a nohy mu opuchli. Opuchy začali hniť a z rán tieklo veľké množstvo hnisu. Ale on to všetko trpel chváliac Boha.

Keď prišiel čas jeho smrti, nastala veľmi silná búrka. Vôbec sa nedalo vyjsť z domu. Jeho žena začala nariekať: „Povedz mi pane môj, čo mám robiť, ako vynesiem tvoje telo na pohreb?“. „Neplač žena, doteraz trvali pokusenia, odteraz však nastáva milosrdenstvo Boha. Po Božej vôli v momente mojej smrti, utíchne búrka“ povedal Feofan.

Tak sa aj stalo. V tú hodinu ako

svätý Feofan odovzdal svoju dušu do Božích rúk, nastalo úplné ticho na zemi i vo vzduchu. Prišli susedia a začali telo pripravovať na pochovanie. Omývajúc jeho telo, nebolo na ňom ani jednej rany, ani žiadnej jazvy, a s bážňou ho pochovali. Po štyroch dňoch sa prepodobný Feofan zjavil istému človeku a prikázal mu odkryť náhrobný kameň. Keď tak urobili, blahouchanije(blahá vôňa) sa rozšírilo od jeho tela po okolí. Namiesto hnisu z tela vytekalo myro. Vtedy sa uzdravili všetci chorí, ktorí prišli alebo ich priniesli k moščam prepodobného otca Feofana.

Prepodobne otče náš Feofane, moli Boha o nás!

podľa knihy „Žitija svjatych sv. Dimitrija Rostovskaho“

pripravil Alexander

Otázka: „Čo má robiť človek ak pochybuje o Božej existencii?“

Odpoveď: „Pretože človeka stvoril láskavý Boh na svoj obraz, aj človek je za normálnych okolností schopný prejavovať lásku k Bohu a ľuďom, a neochvejne veriť v Božiu existenciu. Duchovne zdravý človek nepotrebuje o existencii Boha žiadne dôkazy, pretože nielen verí, ale dokonca aj cíti Božiu prítomnosť v ňom a v iných ľuďoch. Lásku k Bohu človek vyjadruje úctou, poslušnosťou, vierou, dôverou a mnohými ďalšími cnosťami. Prejavom lásky a viery voči Bohu nijako nebráni ani to, že Boh je telesnými očami neviditeľný, pretože ani rozum a myšlienky nevidíme a predsa nepochybujeme o ich existencii. Veriť v Boha a milovať Ho ako svojho Otca je také prirodzené, ako mať lásku a dôveru voči svojim telesným rodičom a dobrodincom. Zo všetkého uvedeného vyplýva, že pochybnosti vznikajú iba za nenormálnych okolností. Takýmito okolnosťami môžu byť pokušenia zvonku, čiže zo strany zlého pokušiteľa, iných ľudí alebo zvláštnych životných okolností a tragédií, a zvnútra od našich myšlienok a hriešnych vášní, ktoré v nás pôsobia. Keď už teda poznáme príčinu pochybností, môžeme hľadať na nich liek. Svätý Nikodým Svätohorský hovorí, že vonkajšie pokušenia, ak ich správne zvládneme a zavrhneme, nám neublížia a ich úspešné prekonávanie nás môže dokonca duchovne vycvičiť, po-

silniť a utvrdiť vo viere. Preto apoštol Jakub a niektorí ďalší svätí hovoria, že sa máme dokonca tešiť, keď takéto pokušenia prichádzajú, pretože v zápase s nimi sa naša viera očisťuje ako zlato v ohni. Oveľa horšie je to s vnútornými pokušeniami. Tie, ktoré vychádzajú z našich hriešnych vášní, návykov, túžob a žiadostí, nie sú na nič dobré a iba škodia. Oslabujú náš duchovný život, a ak s nimi niečo neurobíme, zničia nás úplne a postupne nás oberú o duševné, duchovné aj telesné zdravie a najmä spásu. O týchto pokušeniach sa modlíme v modlitbe „Otče náš“, aby nás do nich Boh nevodil, čiže aby nás pred nimi ochránil, a ak sme už do nich padli, aby nám pomohol sa ich zbaviť. Pre zbavenie sa pochybností o Božej existencii je teda potrebné zbaviť sa hriešnych vášní, ktoré sú ich najväčšou príčinou. A vášní sa zbavíme tak, že sa budeme viac snažiť prakticky žiť správnym duchovným životom podľa Božích prikázaní, Svätého Písma a Tradície Cirkvi. Svätú Tradíciu Cirkvi, čiže nie svetské názory ľudí, ale sväté a vyskúšané učenie Cirkvi, nájdeme u svätých otcov, ktorých slová nám môže pomôcť pochopiť dobrý a skúsený duchovník, pri ktorého hľadani máme byť podľa svätiteľa Ignatija (Brjančaninova) veľmi opatrní.“

jerej Štefan Pružinský, ml.

Starorímska zásada „Chlieb a hry“ ľudia odjakživa potrebovali na odreagovanie hry, a keď pritom ešte nehľadovali, zdalo sa im, že život je veľmi pekný. Uvedomovali si to aj panovníci v jednotlivých monarchiách či ríšach a uvedomujú si to dnes aj ľudia, ktorí pôsobia v rôznych riadiacich funkciách. Starorímska zásada vládnuť podľa hesla „Chlieb a hry“, čiže dať ľudu jedlo a zábavu, bola pre cisára zárukou pokojnej vlády bez nepokojov a povstaní. Keď ľudia nehľadovali a zabávali sa, nevšimli si problémy, ktoré okolo nich vznikali, alebo problémy iných boli pre nich ľahostajné, pretože pozerali iba na seba a im bolo dobre. Takýmto spôsobom panovníci odpútať pozornosť ľudu od spoločenského diania a robili si, čo chceli. To sa deje aj dnes. My dnes, až na výnimky niektorých štátov nehladujeme, a našu pozornosť neprímerane upriamujeme na hry a zábavu, t.j. na televíziu, internet, počítačové hry, mobily... Naša zábava a prílišné užívanie týchto moderných výdobytkov nás odvracia od záujmu o spoločenské dianie. Jednoducho je nám jedno, čo sa deje okolo nás, že

sa niektorým ľuďom – našim blízkym - deje krivda. Náš nezujem o spoločenské dianie a o problémy iných, nevyjadrenie svojej nespokojnosti a neupozorňovanie na problémy spoločnosti, využívajú mocní tohto sveta na presadzovanie svojich osobných záujmov, a nie záujmov spoločnosti.

Internet a počítačové hry

Otec Ivan Biloruský, ktorý organizuje počas letných prázdnin mládežnícke stretnutia, ma poprosil, aby som sa prihovril k vám, mladým, a povedal vám niečo na tému „Láska staršej generácie k mladým ľuďom“. Pod slovom láska si každý predstaví niečo iné. Nieкто si hneď spomenie na Boha a povie, že Boh je láska. Mladí

Ľudia práve vo vašom veku si pod láskou predstavia citovú náklonnosť medzi chlapcom a dievčaťom či mužom a ženou. Ľudia v strednom či vyššom veku si zase pod láskou predstavia pekný harmonický a láskavý vzťah rodičov, starých rodičov či krstných rodičov k deťom, vnúčatám a krstňatám alebo naopak. No a nakoniec, ľudia vo vyššom veku, keď ich už opúšťajú telesné sily, zamýšľajú sa intenzívnejšie nad budúcim životom, viac túžia po láske Boha a Jeho milosrdenstve. Toto je iba niekoľko predstáv o láske z pohľadu rôznych generácií.

Ale ja by som chcel hovoriť o inej láske, a to o tej, keď vám rodičia, starí rodičia, možno kňaz na dedine či v meste, alebo hocikto iný starší z vášho okolia povie „Nechod’ tam!“, „Nerob to!“, keď vám v niečom bránia a zakazujú a pritom mnohokrát zvýšia aj hlas. V takomto konaní starších, mladý človek nevidí lásku, aj keď ona tam je.

Keď som sa pripravoval na túto besedu, považoval som za dôležité opýtať sa mladých, čo ich v tomto svete zaujíma, ako najčastejšie trávajú svoj voľný čas doma, keď sa vrátia zo školy, čo je pre nich prvoradé. A viete, čo mi odpovedala väčšina týchto mladých? Väčšina odpovedala, a pravdu povediac, čakal som to, že sa rada hrá na počítači a trávi pri ňom dosť veľa svojho voľného času. Som predstaviteľom generácie, ktorá vyrastala bez počítačov a počítačových

hier, a som iba užívateľom počítača (t.j. používam počítač a internet pri svojej práci, no neovládam také množstvo mechanizmov, ktoré počítač ponúka a tak, ako to vedia mladí), informoval som sa preto u človeka, ktorý už nie je v najmladšom veku, je o niečo starší, ale pracuje s počítačom a internetom aktívne a vie lepšie posúdiť, čo nám tento moderný vynález ponúka v dobrom a zlom zmysle. V našom rozhovore použil myšlienku mnícha starca Paisija a prirovnal počítač a všetko, čo sa s ním dá robiť, vrátane počítačových hier a internetu, k obyčajnému kuchynskému nožu. Mních stavec Paisij zo svätej hory Athos povedal o noži asi toto: „Nôž je dobrá vec, lebo ním môžeme napríklad odkrojiť chlieb, ale nôž môžeme použiť aj nevhodným spôsobom. Môžeme ním niekomu ublížiť, či dokonca zabiť.“ To isté môžeme povedať aj o tomto geniálnom modernom vynáleze – mám na mysli počítač, počítačové hry či internet. Tento vynález, táto pokroková technika nám môže poslúžiť, ale môže nás aj takpovediac „zabiť“. Záleží na tom, akým spôsobom ju využívame.

... pokračovanie v budúcom čísle

pripravil Mit. prot. Peter Humenník

O pokání v modlitbe

Keď zhrešíš pred Bohom - a my každý deň veľmi veľa hrešíme, vtedy hovor vo svojom srdci, s vierou v Boha, ktorý vníma nárek tvojho srdca, s pokorným vedomím a uvedomovaním si svojich hriechov - žalm „Pomiluj mja, Bože, po velicij milosti Tvojej“ a vrúcne sa ho celý pomodli. Keď si nepocítil pokoj na prvýkrát, skús ešte raz, pomodli sa ho ešte srdečnejšie a vtedy okamžite pocítiš spasenie od Hospoda a pokoj v tvojej duši. Tak sa pokoruj vždy. Je to osvedčený spôsob proti hriechom. Keď však nepocítiš pokoj, obviňuj sám seba, lebo to znamená, že si sa modlil bez skrúšeného srdca, bez skutočného želania dosiahnuť od Hospoda odpustenie tvojich hriechov.

Inokedy sa človek horlivo modlí, no jeho modlitba mu neprináša plody pokoja a radosti vo Svätom Duchu.

nahneval Hospoda. Spomeň si vtedy na tieto hriechy, oľutuj ich a odsúď ich – vtedy sa usídlí v tvojom srdci „pokoj Boží, prevyšujúci každý rozum“ (Flp 4, 7).

Je potrebné, aby pokánie bolo horlivé a dokonale slobodné, nijak nevynútené, časom ani zvykom. Modlitba musí byť slobodná. Ináč to nebude pokánie. Je taktiež potrebné želanie už znova nehrešiť tými istými hriechmi.

podľa knihy sv. Jána Kronštadtského
– **O modlitbe**

preložil bohoslovec Michal

Prečo?

Pretože

sa
skutočne
nekajal v tých
hriechoch,
ktoré učinil
v tento deň,
ktorými poškvrnil
svoje srdce – chrám
Christov a ktorými si

„Drahý brat v Christu...!

Dostal som Tvoj list. Či vieš, prečo existuje taký nepomer medzi pravdou a ľadou? Kvôli nedostatku živého vzťahu s Bohom na jednej strane a na strane druhej kvôli tomu, že „nebeské kráľovstvo trpí násilie a násilníci ho uchvacujú...“ (Mt 11, 12). Keď však pre nás (kňazov) nastane čas, aby sme pracovali, potom sa táto práca pre nás stáva opäť nezaujímavou a nudnou. Áno, služba Bohu v osobe kňaza je dobrovoľné mučenie. My musíme milovať Boha a rovnako Jeho stvorenie – všetkých ľudí. Sám sa usiluješ o dosiahnutie podobných výsledkov asketického zápasu ako svätí otcovia, neberieš však do úvahy

podmienky, v ktorých títo muži žili. Od teba sa dnes vyžaduje aspoň kvapka lásky, ktorá by znamenala snahu o štúdium. Aké dobré výsledky môžeš ale získať skrze svoju snahu, ktorá je tak nepatrná? Pozri sa do svojho vnútra a začni brať sám seba vážne; ináč budeš iba plytvať časom. Nemluvňatá a deti môžu cítiť dušu toho, kto ich berie do náruče...

Nech Ti Boh dá svoju múdrosť!“

(z listu otca schiarchimandritu Jána Kresťankina)

Dobry pastyr 6/2007

pripravila Zuzana Repková

Obrátenie k Bohu

Zázrak pri odkrytí mošči sv. Joasafa
biskupa Belhorodského
4. september 1911

V tom čase som študoval v Sankt-Peterburskej duchovnej akadémii. Medzi spolužiakmi sme súťažili medzi sebou, kto lepšie prednesie kázeň. Rozprávali sme pekne, mnohým, ktorí nás počúvali, sa to páčilo, dokonca i nám samým, ale skutočnú vieru mal v sebe málokto z nás. Všetci rozprávali chladne, oklieštene, hoci to boli krásne slová. Vyučovanie odradzovalo mnohých z nás od živej viery. (Bolo to tak preto, lebo latinskú scholastiku zmiešali s pravoslávnyim učením, z katolíckych kníh opísané scholastické učenie ubíjalo vieru v študentoch i učiteľoch. Toto učenie poskytovalo abstraktné poznanie namiesto skúsenosti spoločenstva s Bohom.)

A tak bolo prirodzené, že keď sme dostali pozvanie na sviatok pri príležitosti odkrytia mošči sv. Joasáfa, všetci sa ospravedlnili (nikto tam nechcel ísť). Vraj „načo ísť pozerat' na temný národ túžiaci po zázrakoch? Aké už len môžu byť zázraky v dnešnej dobe?!“ Preto sme losovali, kto ako náš zástupca na slávnosť pôjde. Vylosovali mňa a musel som cestovať. Odchádzal som neochotne, ale musel som splniť poslušanie (poslušnosť, pridelenú úlohu). Na mieste, kde sa konala slávnosť, sa vo mne nič pohlo. Videl som to, čo nemohlo nechať žiadneho človeka pokojným. Zo všetkých strán Ruska sa tu zišli chorí, postihnutí, kaliky. Toľko utrpenia a bolesti som nevidel, bolo ťažké sa na to všetko pozerat'. Pocit, očakávanie čohosi zázračného, i napriek mojej vôli a skepti-

cizmu, naplnilo moju dušu. Keď prišiel imperátor so svojou rodinou, slávnosť sa začala.

Prežíval som nepokoj, neveril som, ale aj tak som na niečo čakal. Je veľmi ťažké predstaviť si pohľad, ktorý sa mi naskytol: tisíce a tisíce chorých, zhrbených, posadnutých, slepých, kalík - ležali, stáli po oboch stranách cesty, ktorou mali preniesť mošči svätiteľa Joasafa.

Zaujmal ma jeden skrčený človek. Všetky časti tela mal zrastené, ležal na zemi akoby kľbko z mäsa a kostí. Myslel som si: „Čo môže dostať tento človek? Možno mu nejako pomôcť?“ Vyniesli rakvu s moščami svätého. Nič také som nevidel, a už neuvidím. Skoro všetci chorí stojaci popri ceste sa uzdravili. Slepí uzreli, hluchí počuli, nemí začali hovoriť, kričať a skákať od radosti. Kaliky sa narovnávali, chorí boli vyliečení. S chvením, úžasom a s Božou úctou som pozeral na všetko, čo sa vôkol mňa dialo. Zároveň som nespúšťal z očí tú skrčenú kaliku. Keď sa rakva s moščami priblížila k nemu, rozťahol ruky. Navôkol sa rozľahol strašný praskot kostí, akoby sa niečo roztrhávalo a lámalo v jeho vnútri a on sa začal vzpriamovať. Postavil sa na vlastné nohy! Veľmi to mnou otriaslo. Pribehol som k nemu so slzami, potom som chytil ktoréhosi reportéra za ruku, začal som mu všetko rozprávať a prosil ho, aby to zapísal...

Do Peterburgu som sa vrátil ako celkom iný človek – veriaci.

Rozprávanie archimandritu Dosifeja
Pravoslávniže čudesa v XX. Veke,
Moskva 2000

preklad Alexander

Modlitba a život

Veľkým dielom každého z nás môže byť vŕcna modlitba: „tá odvrhuje silu od zlého..., tak, zrieknuc sa sveta, neprestajne sa modli v kútiku svojho srdca a nepadaj do beznádeje, lebo tá je priepasť pre dušu, vzdialenie sa od Boha“, radí svätý otec Teofan Zlatovnik.

Popri modlitbe má veľký význam i čítanie Svätého Písma.

I keď ľudská bytosť Boha nevidí, môže Ho cítiť zo všetkého živého okolo seba. On nám však poskytol všetko hmatateľné, ktoré je nám prístupné. Je to Božie Slovo – Písmo Sväté. Prostredníctvom tejto knihy, inšpirovanej Svätým Duchom, je ľudstvo vedené v tomto ťažkom svete, kde žije. Je to pre ľudstvo veľký dar. Sú v ňom rady, ktoré nejedného z nás kedykoľvek posilnia, napomenú, ale aj povzbudia.

Slová „keď sa veriaci zabudne modliť, zabudne žiť“, sú skutočne

veľkou pravdou, pretože aký je potom život kresťana a jeho naplnenie bez modlitby? Mnohým ľuďom táto modlitba chýba, pretože zároveň s tým, ako rastú, si myslia, že sa bez Boha zaobídu.

Najprv by sme mali spoznať samých seba a až potom, keď „sa spoznáme“, spoznáme aj Boha. Stále by sme pri tom poznávaní mali oslavovať Boha modlitbou.

Modlitba je anjelská činnosť. Modlitba sa považuje za začiatok duchovného napredovania. Je to rozhovor s Bohom, je to stav človeka, ktorý rozosvetľuje ľudskú dušu, rozpaľuje v nej plameň Božej lásky. Je to pevná niť, ktorá zväzuje človeka s Bohom. Veľakrát si ani nevieme predstaviť aká veľká je blahodať vŕcnej modlitby. Pomocou nej človek rozpráva priamo s Bohom.

Pravoslávny kresťan by mal byť aj takpovediac „triezvy“ v myšlienkach a slovách. Mal by neustále myslieť na Boha a mal by si dávať pozor vo všeobecnosti aj na svoje prejavy voči svojmu okoliu.

Svätá Sinklitikia hovorí nasledujúce: „Život každého z nás nech je podobný raju – musí byť strážený ohneným mečom – modlitbou a čakaním na Boha.“

Aj blažená Teodora radí: „je potrebné, aby sme sa postili s námahou, spievali s rozumom; mali by sme sa modliť s triezvym umom, mali by sme prosiť Boha so strachom. Napriek všetkému je potrebné aj zbytočne ne-

hovoriť a nedržať sa „prazdnoslovnia“, mali by sme všetko robiť s láskou, s láskou prijímať ale aj rozdávať.“

Podľa plodov človek spozná lásku, keď je blízko Božej lásky, vtedy sa stráni hriechu; v duši je pokoj a radosť, preto je pre tých, ktorí okúsili Božiu blahodat' samozrejmosťou stránenia sa svetských vplyvov, byť neprestajne v myšlienkach s Bohom, modliť sa a postiť. Naučiť sa pôstu však nie je také jednoduché, no jed-

nou z ciest, ktorá vedie ku spáse, je práve pôst.

Blažená Teodora o pôste hovorí: „Pôstom sa pokorí telo, bdenie očisťuje um a modlitba sa s Bohom zjednocuje“ a tým sme aj bližšie pri Bohu.

Pri každodennom pôste, bdení, často prikl'aknutých kolenách je modlitba pravým dielom poslušnosti.

pripravila Andrea Gmotričová

Poučenie o kríži

Určite každý z nás ma nejakú obľúbenú vec. Môžu to byť rôzne veci: hračky, kniha alebo obľúbené šaty. Každý ma niečo, na čom mu zvlášť záleží a čo je blízke jeho srdcu. Dávame si na tieto veci veľký pozor ba dokonca aj nejaké značky, aby sme ich podľa toho spoznali, že sú naše. Aj v Cerkvi je takýto znak, ktorý poukazuje na to, že táto vec, tento predmet, či človek patrí k Bohu a je jeho stvorením. Kto vie aký je to znak? Áno je to kríž.

Keď vidíme na dome kríž, hneď vieme, že je to dom Boží, cerkva či chrám. Kríž na knihe nám zase hovorí, že táto kniha je

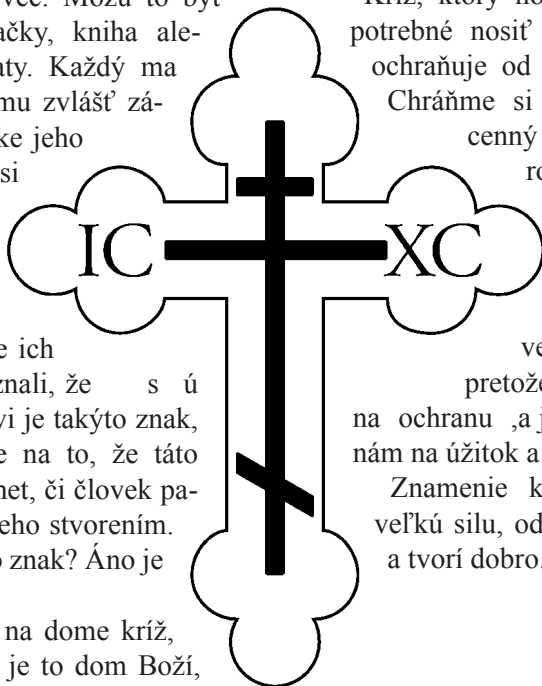
o Bohu. Aj všetci ľudia, ktorí chodia do chrámov a chcú ukázať, že patria k Bohu nosia znamenia kríža.

Kríž, ktorý nosíme na tele je potrebné nosiť stále, lebo nás ochraňuje od všetkého zlého.

Chráňme si ho ako drahocenný dar. Niekedy rodičia nedávajú deťom krížik, aby ho náhodou nestratili.

Ale to nie je veľmi správne, pretože kríž nám slúži na ochranu „a jeho nosenie je nám na úžitok a nie na škodu.

Znamenie kríža nám dáva veľkú silu, odháňa od nás zlo a tvorí dobro.

pripravila Ľubka Balaščáková

Svätá Valentína a jej predpovede v čase vojny

Ked' začala vojna, Boha nad sebou zrejme pocítil asi každý, kto bol nútený brániť svoj dom.

K matuške Valentíne začali prichádzať manželky, matky a sestry mobilizovaných mužov. Z kémie (izby) podvižníčky odnášali svoje šatky, ktoré svätá požehnávala s modlitbou. Tieto požehnané šatky muži starostlivo chránili pod svojimi vojenskými uniformami a vracali sa domov z vojny. Každý deň k nej prichádzali ženy vojakov. Utrápené čakaním listu z vojny prosili, aby im povedala, kde sa nachádza živiteľ rodiny, otec detí, či je živý...

„Mama hovorila,“ – píše jedna dcéra, - „že počas vojny prišla (k matuške), aby sa dozvedela o otcovi: totiž už dávno neprichádzali od neho listy“. Matuška jej povedala: „Čakaj, príde domov.“ A na nasledujúci raz povedala mame: „A on je už doma.“ A skutočne, o niekoľko dní sa otec vrátil. Bol v zajatí a utiekol. Vrátil sa domov, hoci bola vojna ešte na samom začiatku. Druhýkrát ho zobrali na vojnu v roku 1944. A na konci vojny matka dostala oznam o jeho smrti. A opäť bežala k matuške. Blažená Valentína jej povedala: „Niet ho nikde, niet ho vedľa teba.“

Ľudia, ktorí prichádzali k matuške Valentíne, si všimali, že niekedy prerušovala rozhovor. Zdalo sa, že niečo vidí. Hovorila: „Zomierajú ľudia, padajú lietadla, veľa krvi sa prelieva...“ A zrazu sa modlila Hospodinovi za padlých so slzami v očiach.

Jeden veriaci si zo svojho detstva spomína na nasledujúcu skutočnosť: „Spolu s Koľom sme sa hrali v dome u tety Vali. Keď sme sa raz hrali tu na podlahe, zrazu povedala: „Zabili ti otca.“ Začal som plakať a utekal som k mame, porozprával som jej o tom. O dva dni prišiel oznam o úmrtí...“

Slová, ktoré matuška vyslovila, nepodliehali spochybňovaniu. Na svoju osobnú bezpečnosť počas vojenských čias matuška nemyslela. Raz sa nablízku ozval strašný výbuch a vo všetkých domoch povypadávali sklá z okien. Bombardéri, ktorí pri bombardovaní Minska z nejakého dôvodu nezhodili všetky míny, sa ich museli zbaviť, a to tak, že ich zhadzovali niekde na polia. Všetky bomby padali po blízku tejto dediny a vybuchovali jedna za druhou. Všetci obyvatelia sa preľakli, ležali na podlahe, schovávali sa do pivníc. Matušku Valentínu aj ostatní prosili, aby sa ukryla, aby sa chránila. Ona im však vravela: „Komu je súdené, tomu je súdené...“

Nemci nijako neublížili matuške Valentíne, a Hospodin chránil svoju svätú.

*Spracované podľa života blaženej
Valentíny Minskej*

Pripravila Andrea Gmotričová

Ahojte milé deti!

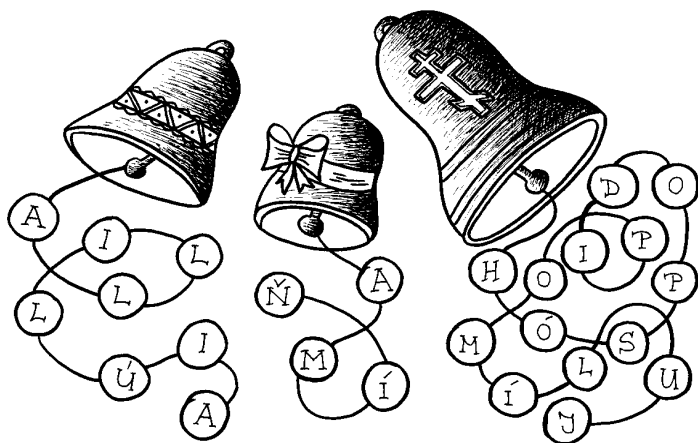
Aj tento školský rok bude pre vás pripravená Istina a s ňou naša rubrika „detská stránka“, ktorá je vyhradená nielen deťom, ale aj dospelým. Veríme, že vám zároveň prinesie niečo nové, zábavné, ale i obohacujúce.

Naši kamaráti Istinkáčik s Istinkou sú tu po dlhých prázdninách späť. Majú pre Vás nové úlohy, ktoré by Vám nemali robiť problémy. Istotne ste po prázdninách oddýchnutí a plní síl, tak sa už len stačí pustiť do riešenia týchto našich úloh.

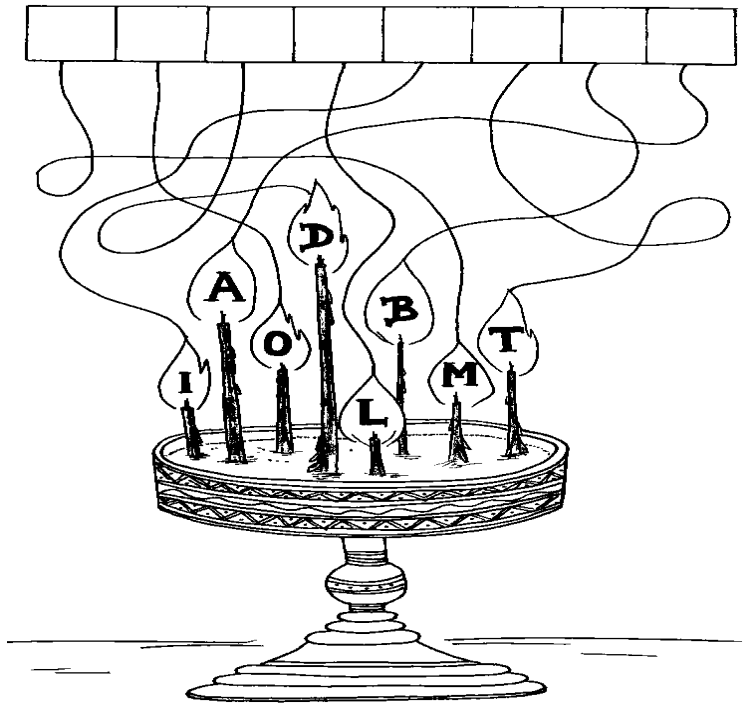

Čo je asi ukryté za číslami v tomto obrázku? Ak to nevíete rozlúštiť hneď, nevadí – stačí sa riadiť číslami, ktoré postupne pospájajte a obrázok si potom môžete pestrofarebne vymalovať.

Uhádnite aké slovička v sebe skrývajú tieto zvony a čo nám asi tak „vzvoonia“.

*Pokúste sa vy-
lúštiť túto našu
tajničku. Do
polička dosad'-
te správne pís-
menko, ktoré je
spojené s čia-
rou a vedie
k plamienku
horiacej svieč-
ky. Tak už viete
aký odkaz nám
skrýva táto
úloha?*

V tejto úlohe na vás čakajú dvojice slov, ktoré treba pospájať. Naším kama-
rátom Istinkáčikovi s Istinkou to akosi nejde, nevedia sa rozhodnúť. Pomôžete
im aj s týmto riešením? Prirad'te číslo k správne mu písmenku.

1. istočník	A. symbol viery
2. Babylon	B. prosba
3. Isus Christos	C. svadba
4. Viruju	D. veža
5. Kána Galilejská	E. hlava cirkvi
6. Eliáš, Izaiáš, Jeremiáš	F. prameň
7. modlitba	G. apoštoli
8. Peter, Jakub, Matúš	H. proroci

Úlohy pre vás pripravila Ad'ka Gmotričová

Ked' cisár zomrel, mladý princ sa trochu s obavami pripravoval na prevzatie trónu. Starý múdry radca mu povedal: „Ihneď potrebuješ pomoc. Skôr, ako nastúpiš na trón, vyber si budúcu cisárovnú, ale dávaj si pritom pozor. Musí to byť dievčina, ktorej budeš môcť slepo dôverovať. Pozvi na dvor všetky, ktoré by chceli byť cisárovne, a ja ti poradím, ako si vybrať tú najvhodnejšiu.

Najmladšia pomocníčka v kuchyni bola potajme zaľúbená do princa a rozhodla sa, že sa tiež predstaví.

„Je mi jasné, že si ma nevyberie, ale je to jediná príležitosť, ako byť blízko pri ňom, hoci len na malú chvíľu. Už len preto budem šťastná,“ povedala si.

Predstaviť sa prišli tie najkrajšie dievčatá z krajiny, vyobliekané v tých najprepychovnejších šatách, ozdobené tými najvzácnejšími šperkami.

Princ pred celým svojím sprievodom vyhlásil: „Každej z vás dám jedno semienko. Tá, ktorá mi vypestuje v priebehu šiestich mesiacov najkrajší kvet, bude cisárovnou.“

Keď prišiel rad na dievčinu, vzala malé tmavé semienko, zakrútila ho do šatôčky a odniesla domov. Opatrne ho zasadila do črepníka s jemnou a úrodnou zeminou. Nevyznala sa veľmi v záhradníctve, ale rastlinku pestovala s veľkou trpezlivosťou a nekonečnou nehou. Každé ráno s nádejou pozerala na tmavú hlinu, či neuvidí vychádzať vytúžený klíček.

Prešlo šesť mesiacov, no z jej črep-

níka nevyrástlo nič.

V dohodnutý deň prišla do paláca. Keď vstúpila dnu s črepníkom plným hliny, zbadala, že všetkým ostatným sa darilo oveľa lepšie. Princ vošiel do komnaty a pozorne si všimal každé dievča. Zastavil sa pri každom. Ich kvety boli naozaj úžasné. Zastavil sa aj pri kuchárôčke, ktorá sa neodvážila ani zdvihnúť zrak, a pokúšala sa skryť svoj žalostne prázdny črepník.

Napokon sa princ postavil do stredu komnaty a oznámil svoje rozhodnutie. „Novou cisárovnou, mojou nevestou, je táto dievčina.“

V hlbokom tichu bolo takmer počuť jednohlasný tlkot ich sŕdc. Princ neváhal a podal ruku mladej kuchárke.

„Táto dievčina bola jediná, ktorá kvet naozaj pestovala. Preto je hodná stať sa cisárovnou. Vypestovala kvet počestnosti. Všetky semenka, ktoré som vám rozdal, boli len zrnká zafarbeného dreva a nemohlo z nich vyrásť vôbec nič.“

Samozrejme, toto je len rozprávka. Dnes by sme cisárovnú nájsť nemohli. Zabudli sme, ako sa pestuje kvet počestnosti.

Bruno Ferrero: A kvety jednoducho kvitnú

pripravila Zuzana Repková

O účte pre matku

Raz, keď matka umývala riad, prišiel k nej jej malý syn a podáva jej účet, v ktorom si zarátal svoje nároky za splnené povinnosti: umytie auta otcovi, ustlanie postele, varovanie mladšej sestry a podobne. Matka si prečítala účet, smutne pozrela na syna, utrela si ruky do zástery a na druhú stranu lístka napísala: -za deväť mesiacov, ktoré som ťa nosila pod srdcom -za všetky prebdené noci -za pranie tvojich plienok -za utieranie tvojich slz -za nosenie ťa na rukách -za čítanie ti rozprávok za všetko toto ti nedávam účet, lebo všetko, čo som urobila pre teba, urobila som z lásky a nežiadam odmenu. Je to veľmi poučný príklad bezvýhradnej materinskej lásky, pretože doménou ženy je dávať život. Už aj prvotní kresťania si uvedomovali, že príklad matky je osobitne silný a vplyvný. Kto okúsil pravú materinskú starostlivosť, ten nemôže bez úprimného dojatia počúvať slová vyrieknuté

jedným zbožným učiteľom svojej matke: „Ďakujem Ti, najsladšia matka! Naveky ostanem Tvojím dlžníkom. Keď som si všimol Tvoj príklad, Tvoje pohyby tela, Tvoje dary, prácu, Tvoju žehnajúcu ruku, Tvoju tichú neprestajnú modlitbu, vtedy od raného veku každú chvíľu, akoby sa vo mne rodil život - dýchal cit zbožnosti, a tieto pocity nemohli potom zničiť nejaké utrpenia, násilia, či hriechy.“ Rozvážny a hlboký pohľad na matku a jej poslanie je pre našu dobu veľmi naliehavý, pretože nebo leží pri nohách matiek. Vždy, keď rozprávame o ženách, mali by sme súčasne myslieť na svoju matku. Keď umiera matka, rozpadáva sa celé príbuzenstvo. Ruka, ktorá kolíše kolísku, hýbe svetom.

spracovala **Mgr. Zuzana Sadilková**

Nátierka „mňam mňam“

2 cibule
slniečnicový olej
300 g čerstvých šampiňóny
vegeta
mleté čierne korenie
pol konzervy paradajkového pretlaku
rasca
pol hubového bujónu
200 g strúhaného údeného tofu
mletá červená paprika
zemiaky
sójové mlieko

Nakrájanú cibuľu opražíme na oleji a pridáme všetky ingrediencie okrem zemiakov a sójového mlieka. Všetko znova opražíme, podlejeme troškou vody a dusíme. Uvarené zemiaky rozmixujeme, udusenú zmes pridáme k nim. Riadne vymiešame, pridáme ½ dl sójového mlieka a spolu varíme ešte asi 5 minút. Okoreníme podľa chuti.

Ratatouille

2 baklažány (spolu asi 500g) nakrájané na kocky
70 ml olivového oleja
2 veľké cibule pokrúpané na plátky
3 strúčiky cesnaku, na jemno nakrájané
1 červená paprika (80-100g)
1 žltá paprika (80-100g)
2 veľké cukiny, nakrájané na kocky
650g paradajok, olúpaných (alebo 400 g konzervovaných krájaných
zmes bylínok - tymián, bazalka, šalvia, estragon,
soľ
čerstvé mleté čierne korenie

Na oleji orestujeme cibuľu a cesnak,

na nich potom osmažíme na kocky pokrúpaný baklažán, mladé cukiny a papriky, ktoré priebežne solíme a koreníme čiernym korením. Ako posledné pridáme olúpané nakrájané paradajky. V prvej fáze jedlo robíme na silnom plameni, keď pridáme paradajky plameň znížime. Na záver pridáme zmes nasekaných, najlepšie čerstvých bylínok, ktoré sa už len chvíľku varia, aby jedlo správne voňalo. Výsledný produkt by mal mať konzistenciu leča, ale dôležité je, aby sa jednotlivé zeleniny nerozvarili. Ak treba, jedlo podlejeme suchým bielym vínom. Ratatouille sa dá jesť ako hlavné jedlo s bielym chlebom, ako teplá príloha k mäsu, ale je vynikajúca aj studené ako predjedlo.

Medovoklinčekový

250 g hladkej múky
50 ml vody
100 g kryštálového cukru
100 g medu
štipku škorice
štipku mletých klinčekov
štipku sódy bikarbóny

Cukor a med vymiešame s vodou a necháme zovrieť. Potom vychladíme na izbovú teplotu a pridáme škoricu, klinčeky a sódu bikarbónu. Po zmiešaní všetkých surovín, pridáme múku a vymiesime cesto. Vymiesené cesto vyvaľkáme na hrúbku 1 cm, položíme na plech vymastený rastlinným maslom a položíme piecť do vyhriatej rúry. Pečieme pri 200 °C, do zlatista.

pripravila **Markella**

Letný tábor vo Francúzsku

Dvaja mládežníci, Viera Pastdrová a Vladimír Gerka, sme z Božej milosti strávili časť tohto leta vo Francúzsku. Najprv pracovne ako stewardi na 13. valnom zhromaždení Konferencie európskych cirkví, ktoré sa konalo v Lyone. Využili sme túto príležitosť a zostali ešte niekoľko dní oboznámiť sa s francúzskou rozmanitou krajinou a jej historickými pamiatkami, ktoré upútali nejedného človeka. Avšak pozornosti pravoslávneho kresťana by nemali uniknúť ani pravoslávne chrámy a monastiere, ktoré vo Francúzsku majú svoj duchovný pôvab.

Keďže tábory sa stali tradičnou súčasťou letných prázdnin, vybrali sme sa stráviť víkend v pravoslávnom letnom tábore na juhu Francúzska neďaleko mesta Grenoble na okraji Álp v horskej oblasti La Servagère v nadmorskej výške 1100 m, ku ktorej vedie úzka prístupová cesta dlhá 15 km pozdĺž strmých útesov cez vysekané tunely.

Návštevníkom týchto miest sa črtajú panoramatické pohľady na okolité hory a zároveň na druhej strane na nížinu s orechovými sadiami. Skutočná oáza pokoja. Slová nedokážu vystihnúť jej krásu, no maliara by určite inšpirovala k prekrásnym obrazom.

Toto nádherné miesto si vybrali francúzski pravoslávni veriaci na stretnutia s deťmi a mládežou. Francúzske združenie pravoslávnej mládeže, známe pod skratkou

ACER-MJO (Action Chrétienne des Etudiants Russes – Mouvement de Jeunesse Orthodoxe), okrem mnohých iných aktivít, tu už dlhé roky usporiadať tábory pre deti a mládež nielen z Francúzska, ale aj z okolitých štátov a Ruska.

V tábore nás veľmi milo prijali. Dorozumieť sa bolo jednoduché, lebo mnohí hovorili aj rusky a anglicky. No zoznamovanie netrvalo krátko, keďže tábor mal 160 účastníkov. Bola to vynikajúca príležitosť vymeniť si skúsenosti z oblasti práce s deťmi a mládežou. Mali sme možnosť vidieť ich mnohé aktivity priamo pri realizácii a tak nabrat' ďalšie vedomosti ako organizovať tábory.

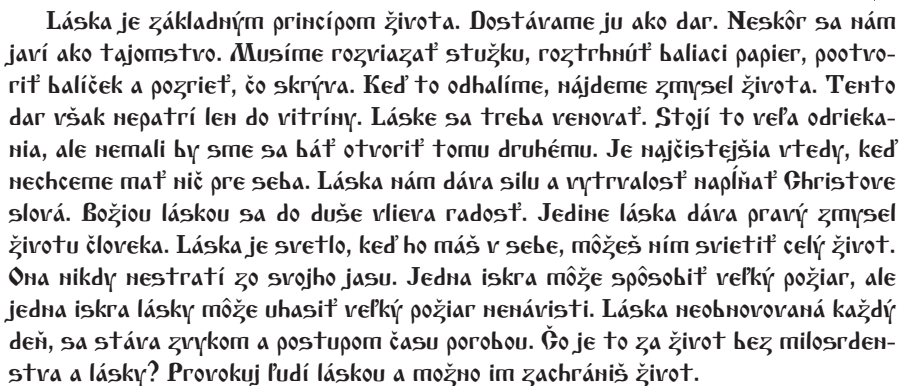
Obdivuhodný bol prístup samotných detí. S nadšením sa zapájali do všetkých bodov programu, ktoré boli vopred precízne pripravené. Každá chvíľka dňa bola vyplnená. V tábore vládla družná priateľská atmosféra, ale aj rešpekt, poriadok a pravidlá.

V nedeľu na svätej liturgii chlapci a dievčatá mali oblečené rovnosaty. Každý deň sa s radosťou aktívne zapájali do liturgického života v príslušnom chráme sv. Vladimíra, ktorý je zaujímavý rozpisom ikon. Ikony sú napísané jednoducho, aby im deti čo najľahšie porozumeli.

Bohatý táborový program s množstvom aktivít len umocnil naše dojmy. S láskou a v modlitbách budeme spomínať na našich pravoslávnych bratov a sestry žijúcich vo Francúzsku. Nie sú početní, no vládne medzi nimi súdržnosť. Ukázali nám ďalší poučný príklad, ako sa dá pôsobiť vo svete, za čo im patrí naše úprimné poďakovanie.

Viac informácií o ACER-MJO nájdete na www.acer-mjo.org (vo francúzskom a anglickom jazyku).

Viera Pasterová, Vladimír Gerka

Láska je základným princípom života. Dostávame ju ako dar. Neskôr sa nám javí ako tajomstvo. Musíme rozviazať stužku, roztrhnúť baliaci papier, pootvoriť balíček a pozrieť, čo skrýva. Keď to odhalíme, nájdeme zmysel života. Tento dar však nepatrí len do vitríny. Láske sa treba venovať. Stojí to veľa odriekania, ale nemali by sme sa báť otvoriť tomu druhému. Je najčistejšia vtedy, keď nechceme mať nič pre seba. Láska nám dáva silu a vytrvalosť naplniť Christove slová. Božiou láskou sa do duše vlieva radosť. Jedine láska dáva pravý zmysel životu človeka. Láska je svetlo, keď ho máš v sebe, môžeš ním svietiť celý život. Ona nikdy nestratí zo svojho jasú. Jedna iskra môže spôsobiť veľký požiar, ale jedna iskra lásky môže uhasiť veľký požiar nenávisť. Láska neobnovovaná každý deň, sa stáva zvykom a postupom času porobou. Čo je to za život bez milosrdenstva a lásky? Provokuj ľudí láskou a možno im zachrániš život.

Ako sa nám pomaly končí školský rok, tak sa čoraz viac tešíme na ďalší letný tábor. Náš otec duchovný neberie do tábora iba deti z Humenného, ale aj zo Sniny, Medzilaboriec a okolitých dedín. Náš letný tábor je nielen o zábave, ale aj o duchovnom živote. Každý deň v tábore začíname rannými modlitbami, ktoré čítajú mládežníci. Po modlitbách máme chutné raňajky, pri ktorých nám otec duchovný povie dopoludňajší program. Po vypočutí programu si ideme upratať izby kvôli bodovaniu. Počas kontroly izieb môže každý ísť do neďalekého obchodu na drobný nákup. Potom sa ide von do areálu na súťaže. O pol jednej máme obed, pri ktorom nás otec duchovný oboznámi s ďalším programom dňa. Po obede máme stále siestu, počas ktorej si každý oddýchne na svojich izbách. Po sieste sa ideme konečne vykúpať na spády, kde sa vieme poriadne vyšantíť. Keď sa vrátíme zo spádov, máme voľný program do večere. Večera je o šiestej a po nej sú večerné modlitby; otec duchovný nám povie program na večer. Všetci sa snažíme byť dobrí, aby večierka bola čo najneskôr. Keď je večer pekné počasie, máme táborák, pri ktorom nás naša mládežníčka Maja Macková učí pekné pesničky a hrá nám pri ohni na gitare. A samozrejme, večer máme ešte do desiatej aj diskotéku, po ktorej idú niektoré mladšie deti spať a ostatní na izbách ešte šantíme ako malé deti a pastujeme sa, hoci nám to otec duchovný ZAKÁZAL. Spať chodíme až neskoro v noci. No a na druhý deň sa všetko znovu opakuje. Ale aby sme nezabudli, otec duchovný nám vždy po večeri, alebo niekedy aj po obede rozpráva krátke poučné príbehy a tiež hovorí o duchovnom živote. Predposledný deň v tábore sa snažíme ešte viac zabaviť. Po večerných modlitbách dostávame ceny za vyhraté súťaže, ale bez ceny neodídu ani tí, čo v súťažiach nezvítázili. Posledný deň sme trochu smutní, lebo sa musíme rozlúčiť s našimi najlepšími kamarátmi. Pred nástupom do autobusu si ešte spravíme spoločnú fotku. Pekný pobyt v letnom tábore sa nám končí, a nám neostáva nič iné, iba trpezlivo čakať na ďalšie letné prázdniny.

účastníčky tábora Sofia a Michaela

Koncom júla tohto roku sa uskutočnil detský letný tábor, ktorý zorganizovala michalovská skupina v spolupráci so skupinou v Zemplínskej Širokej a Pravoslávnu cirkevnou obcou v Michalovciach. Tábor sa konal 25. – 31. júla v Štôle (pri Poprade). Zúčastnili sa ho deti a mládež z Michaloviec a okolia. Každý deň sa všetci zúčastňovali ranných a večerných bohoslužieb a duchovných besied. V priebehu tábora sa slúžila aj svätá liturgia, ktorú umocňoval pocit okolitej prírody, nakoľko sa svätá liturgia nekonala v chráme. Samozrejme, nechýbali ani výlety a túry po okolí slovenských hôr a tiež športové, vedomostné súťaže, v ktorých si všetci mohli vyskúšať svoje znalosti pravoslávnej vierouky a športové a umelecké schopnosti. Spistením tábora bol nočný pochod, volejbalový turnaj, vodná bitka a karneval, či celodenná súťaž v okolí Štoly. Tábor ponúkol všetkým zúčastneným oddych a relax, ale tiež obohatil o nové priateľstvá, vedomosti o Slovensku a nové poznatky z pravoslávnej vierouky. Deti nezabudli ani na svoju pravoslávnu rodinu v okolí a navštívili pravoslávnych v Poprade, kde sa v chráme zúčastnili svätej liturgie. Všetci si odniesli veľa pekných a zaujímavých zážitkov. Veľká vďaka patrí predovšetkým Bohu, že nám požehnal uskutočniť tento tábor. Ďalej ústrediu Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – Syndesmos za ich ústretovosť a podporu, otcovi Václavovi (Ježekovi) a jeho matuške Monike za ich duchovné posilňovanie a pomoc pri realizácii tábora, našim vedúcim Veronike a Marekovi za ich trpezlivosť a starostlivosť o deti počas celého tábora a všetkým deťom za ich rozhodnutie a odvahu prísť a naučiť sa niečo nové aj v čase letných prázdnin. Bohu za to sláva.

Pavol Kochan

ИСТИНА

„Rozlúčte sa s rodičmi, odchádzame!“ Dvere autobusu sa zatvorili a my sme sa v nedeľu popoludní vydali za hľadaním dobrodružstiev. Naším cieľom bola Škola v prírode v Liptovskej Porúbke, kde pravoslávna mládež organizovala v dňoch 2.- 9. augusta 2009 letný detský tábor. Krásny týždeň bol plný súťaží, hier a spoznávania sa. Každý deň bol niečím výnimočný. Zdokonaľovali sme sa v tancovaní, krúžok šikovných rúk rozvíjal našu tvorivosť, zopakovali sme si vedomosti z náboženstva, naučili sme sa základné prvky podávania prvej pomoci a takisto orientácii v prírode.

Počas slnečných dní nás niekedy navštívili dažďové kvapky, ale ani tie nás neodradili od úžasných hier. Rozprávkový les, Olympijské hry, či vo svete známy Boyard preverili naše orientačné schopnosti, ale aj vedomosti. V lete sa každý rád osvieži studenou vodou. My sme si pre osvieženie vybrali ľad. Pýtate sa ako je to možné? Počas tábora sme navštívili Demänovskú ľadovú jaskyňu. A tak sme plavky vymenili za svetre a nohavice.

Spoločné táborové večery patrili zábave. Programy – Vedúci bavia deti, Oddiel baví oddiel, Karneval a iné zabavili všetkých. S našim otcom Vladimírom Kocvárom sme každý deň ukončili večerňou. V sobotu každý staval vlastný chrám z prírodného materiálu. Všetky chrámy boli nádherné. Otcovi Vladimírovi sme popoludní pomáhali piecť prosfory. Nedeľa bola dňom odchodu. Ráno sme sa zúčastnili sv. Liturgie a potom sme sa, aj keď neradi, museli baliť.

Za krásny týždeň ďakujeme hlavne Bohu. Takisto ďakujeme tým, ktorí zorganizovali tábor a vytvárali príjemnú atmosféru. Ďakujeme Mravčekom, Siedmim trpaslíkom, Simpsonovcom a Chilli papričkám a mládežníkom, s ktorými sme vytvorili veľkú rodinu. Dúfame, že sa o rok s Božou pomocou stretne a spoznáme nových kamarátov.

Pozvánka na vsenočné bdenie v česť Optinských starcov

Pozývame Vás na Vsenočné bdenie, ktoré sa bude konať v česť Optinských starcov dňa 23. 10. 2009 so začiatkom o 17:00 hod. v chráme sv. Klimenta Ochridského v Spišskej Novej Vsi, na ulici Zimná 74. Vsenočné bdenie bude trvať do skorých ranných hodín nasledujúceho dňa (24. 10. 2009). Po ukončení bdenia bude nasledovať pohostenie účastníkov a zaslúžený odpočinok. Ráno (24.10.2009), po prebudení, si dáme raňajky a potom približne okolo 10:30 hod sa vyberieme na turistiku do Slovenského raja na Dúhový vodopád, ak nám to počasie umožní.

Podrobnejšie informácie na tel: 0903 895 262
069 20 166 74

Program duchovného stretnutia v česť Optinských starcov:

Piatok 23. 10. 2009

17:00 akaфіst k Sv. Klimentovi Ochridskému
18:00 večera
19:00 priestor na zoznámenie, otázky a odpovede
21:00 vsenočné bdenie v česť Optinských starcov

Sobota 24. 10. 2009

09:00 ranné modlitby
09:30 raňajky
10:30 výlet na Dúhový vodopád
14:00 obed

Prosíme účastníkov, aby si vzali turistickú obuv určenú na zimné obdobie, kartičku poistenca, karimatku a spací vak.

Tešíme sa na Vašu účasť

PRAVOSLAVIÁDA 2009

V poradí už štvrtý ročník obľúbeného športového dňa je opäť tu!

Tak teda...

**BRATSTVO PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE NA SLOVENSKU - SYNDESMOS,
SKUPINA KOŠICE a PRAVOSLÁVNA CIRKEVNÁ OBEC KOŠICE**

s blahoslovením Jeho Vysokopreosvietenosti Juraja, arcibiskupa michalovsko-košického
pozývajú všetkých Vás na celodenný...

VOLEJBALOVO - FUTBALOVO - STOLNO-TENISOVÝ TURNAJ S MEDZINÁRNOU ÚČASŤOU!

KEDY: 14. novembra 2009 (sobota)

KDE: v Košiciach

svuju účasť nahláste do 10. novembra na telefónnych číslach

0907 406 189 (Orange) – Matúš Spišák

0948 042 510 (02) – Jaroslav Guba

alebo na e-mail: miro.guba@gmail.com

**BLIŽŠIE INFO:
NA HOREUVEDENÝCH KONTAKTOCH**

